

**Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission**

LEAVING CERTIFICATE EXAMINATION, 2006

DUTCH

HIGHER LEVEL

**Monday, 19 June
Afternoon, 2.00 – 5.00**

Deel 1

Lees de onderstaande tekst en beantwoord daarna de vragen.

Het moderne pesten

Op het internet is veel informatie te vinden over hoe je met pesten op school om kunt gaan. Er is informatie voor slachtoffers van pesten, voor ouders, voor individuele docenten en voor scholen. De hulp aan het slachtoffer staat bijna altijd centraal. Natuurlijk wordt er ook aandacht besteed aan het vormgeven van
5 beleid op school om pesten terug te dringen en het te voorkomen. Elk kind heeft recht op een veilige schoolomgeving. En wanneer er op school niet meer wordt gepest profiteren leerlingen én leerkrachten daarvan.

Voor een goed begrip, wij verstaan onder pesten op school het volgende:
10 'Pesten is een ongewenste systematische, psychologische, fysieke of seksuele handeling van geweld door een leerling of een groep leerlingen tegen een of meer klasgenoten, die niet (langer) in staat is/zijn zichzelf te verdedigen.'

Pesten is dus duidelijk niet hetzelfde als plagen. Bij plagen zijn partijen gelijkwaardig en het hoort bij opgroeien. Een plagerijtje komt eens voor en na een tijdje plaag je terug. Pesten is structureel en brengt kinderen tot wanhoop.
15 Soms heeft dit fatale gevolgen en maken zij een eind aan hun leven. Het structurele karakter vraagt om echt beleid. Een weekproject of andere eenmalige activiteiten in de klas lossen het probleem niet op.

Het internet heeft helaas niet alleen een informatieve functie. Pesters zitten niet stil en hebben ontdekt dat je kunt pesten via het Internet en andere
20 verworvenheden van de moderne communicatietechnologie (ICT), zoals e-mail en short message services (sms), de tekstberichten via de mobiele telefoon. Over beide kanten treft u hier informatie aan.

Uit Nederland komt het volgende incident. Vier meisjes van tien en elf jaar, leerlingen van de laatste klas in het basisonderwijs, boden een klasgenootje
25 te koop aan op het internet. Zij noemden haar naam en alle adresgegevens, inclusief het telefoonnummer thuis. Het gezin werd vervolgens telefonisch geterroriseerd door vooral mannen, die haar wel wilden kopen. Het voorval kreeg veel aandacht in de kranten. Het dagelijkse Jeugdjournaal overwoog er aandacht aan te besteden. De redactie zag er uiteindelijk vanaf om andere kinderen niet
30 op een idee te brengen. Tegen een dergelijk initiatief is vooraf weinig te ondernemen. Alleen wanneer de daders op basis van vermoedens kunnen worden achterhaald, wat in dit geval kon, zijn er adequate maatregelen te treffen.

Ook via e-mail wordt er gepest. Opvallend van deze wijze van pesten –en dat betreft eveneens het pesten via de mobiele telefoon– is dat het taalgebruik
35 veel harder is dan bij het directe pesten. Dat komt door de anonimiteit, waarin het plaats vindt. Op school kun je namelijk e-mails versturen, zonder dat iemand weet wie de afzender is. Of het bericht wordt verzonden met een valse naam van

40 de afzender. Wel is te achterhalen vanaf welke computer het is verstuurd, zodat kan worden nagegaan welke klas op dat moment achter de computer zat. Door er in die klas over te spreken is het vaak mogelijk de daders op te sporen. Ook de stijl van het bericht en eventuele taalfouten kunnen de dader verraden. In een dergelijke situatie dreigt het slachtoffer echter opnieuw door de pesters te worden gepakt, tenzij er al een goed beleid tegen pesten is vormgegeven.

45 Er is op internet veel informatie te vinden over hoe je moet omgaan met pesten op school. Of het nu gaat om de 'gewone' of de digitale variant. Dit moderne medium heeft dus wel degelijk zijn goede kanten. Gebruik het goed. Misbruik het nooit.

Vrij naar: www.besafeonline.org/dutch/digitaal_pesting.htm

Vragen en opdrachten

Alle antwoorden moeten in het Nederlands gegeven worden.

Deel 1: tekstbegrip (30 punten)

Beantwoord de volgende vragen in correcte en volledige zinnen. Citeren is alleen toegestaan als het niet anders kan.

- 1) Wat zijn de belangrijkste verschillen tussen pesten en plagen?
- 2) Noem twee manieren waarop je achter de naam kunt komen van de anonieme pester die vervelende e-mails stuurt?
- 3) Waarom heeft het Jeugdjournaal geen aandacht besteed aan het incident waarbij een meisje op Internet te koop werd aangeboden?
- 4a) Waarnaar verwijzen de volgende woorden:
'haar' (regel 25: Zij noemden *haar* naam)
'het' (regel 38: vanaf welke computer *het* is verstuurd)
'zijn' (regel 46: wel degelijk *zijn* goede kanten)?
- 4b) Wat wordt bedoeld met 'een dergelijk initiatief' (regel 30)?
- 5) Waarom staat 'gewone' (45) in de tekst tussen aanhalingstekens?
- 6) Vervang de cursiveringen in de volgende zin door eigen woorden: 'Alleen *wanneer* de daders op basis van *vermoedens* kunnen worden *achterhaald*, wat *in dit geval* kon, zijn er *adequate* maatregelen te treffen.' (regel 31-32).

Deel 2: commentaar (30 punten)

Ga in ongeveer 100 woorden in op de volgende bewering: 'Dit moderne medium heeft dus wel degelijk zijn goede kanten. Gebruik het goed. Misbruik het nooit.' (regel 45-47).

Deel 3: opstel (40 punten)

Schrijf een opstel van minimaal 300 woorden. Kies één van de volgende opgaven.

A) Wat kunnen slachtoffers, ouders, leerlingen en leraren tegen pesten doen?

of

B) De moderne, op technologie gerichte generatie is de gelukkigste groep jongeren ooit ...

EINDE